

Najaarsnota

2018

INHOUDSOPGAVE

	<u>Blz.</u>
I. INLEIDING	1
II. BELEIDSBEGROTING	
A. Programmaplan	
<i>Programma's</i>	
1. Welzijn en Zorg	3
2. Wonen en Voorzieningen	6
3. Jeugd en Educatie	10
4. Economie en Arbeidsmarkt	12
5. Ruimte en Milieu	14
6. Bestuur en Dienstverlening	17
<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>	18
<i>Overzicht overhead</i>	21
B. Paragrafen	
Bedrijfsvoering	23
Grondbeleid	25
Sociaal Domein	26
III. FINANCIËLE BEGROTING	
A. Overzicht van baten en lasten	27
B. Financiële beschouwing	31
IV. INVESTERINGEN	33
Bijlagen	
1. Wijziging begroting 2018	
2. Technische begrotingswijziging 2018	

INLEIDING

Aan de raad,

Najaarsnota

Voor u ligt de Najaarsnota 2018. De najaarsnota heeft als doel u tussentijds te rapporteren over de realisatie en uitvoering van de begroting. De najaarsnota gaat in op afwijkingen, zowel wat betreft de lasten en baten als de geleverde goederen en diensten en op alle afwijkingen die van belang zijn voor de realisatie van de maatschappelijke effecten van de programma's.

Behandeling

Wij stellen u voor de Najaarsnota 2018 te behandelen in uw vergadering van 12 november 2018.

Besluitvorming

Wij vragen u:

- akkoord te gaan met de in de bijlage 1 en 2 opgenomen wijzigingen van de begroting 2018;
- kredieten beschikbaar te stellen voor de in onderdeel IV genoemde investeringen;
- de Najaarsnota 2018 voor het overige voor kennisgeving aan te nemen.

Algemeen beeld

In de Voorjaarsnota 2018 is rekening gehouden met een nadelig saldo over 2018 van € 1.464.000,00. Na verwerking van begrotingswijzigingen komt het nadelig saldo uit op € 1.498.000,00.

Nu bij de najaarsnota wordt opnieuw de tussenstand opgemaakt van de uitvoering van de begroting 2018. De financiële mutaties in deze najaarsnota leveren per saldo een nadeel op van € 938.000,00 waardoor het begrotingssaldo uitkomt op € 2.436.000,00 nadelig.

In de najaarsnota is geen herziene meerjarenraming opgenomen, omdat meerjarige consequenties in de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 worden meegenomen.

Stadskanaal, 23 oktober 2018

Burgemeester en wethouders

De heer G.J. van der Zanden
secretaris

Mevrouw F.T. de Jonge
burgemeester

II. BELEIDSBEGROTING

A. Programmplan

1. WELZIJN EN ZORG

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

Nota WMO/Lokaal Gezondheidsbeleid (LGB)

De voor 2018 geplande nota Wmo/LGB wordt uitgesteld naar 2019. Dat betekent dat het bestaande beleid tot die tijd van kracht blijft.

Integrale ouderenzorg

De samenwerking met de zorgverzekeraar op het gebied van de integrale ouderenzorg verloopt naar wens. Steeds meer huisartsen uit onze gemeente maken gebruik/gaan gebruik maken van de bekostigingsmodule Geïntegreerde Zorg voor Ouderen (zorgverzekeringwet) waarin in geriatrische netwerken wordt samengewerkt door wijkverpleging, huisartsen, ouderenspecialist en wmo/welzijn. Wij hebben afspraken gemaakt met de lokale welzijnsorganisatie om het ouderenwerk daarop aan te laten sluiten. In 2019 vindt doorontwikkeling plaats. Wij nemen als regio Stadskanaal-Veendam-Pekela deel aan het onderzoek 'effectief ontschotten'. Dit is een van de projecten uit de landelijke werkagenda Menzis – gemeenten met als doel grensvlakdiscussies en knelpunten in beeld te brengen op het snijvlak van de zorgverzekeringwet, WLZ en de Wmo. Eind november wordt dit rapport definitief opgeleverd wat vervolgens input zal opleveren voor ons beleid.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten	Baten	Saldo
	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>
<i>Maatschappelijke begeel. en Participatieverklaring</i>		<i>-47</i>	<i>47</i>
<i>Begeleiding, kortdurend verblijf, persoonlijke verz.</i>	<i>100</i>		<i>100</i>
<i>Sociale Verzekeringsbank (SVB)</i>	<i>-4</i>		<i>-4</i>
<i>Brummelkant 2</i>	<i>-55</i>		<i>-55</i>
<i>Parkwijkschool</i>		<i>-13</i>	<i>13</i>
<i>Treant/Refaja</i>	<i>25</i>		<i>25</i>
Wijziging saldo programma	66	-60	126

Maatschappelijke begeleiding en Participatieverklaring

Per 1 oktober 2017 is het participatieverklaringstraject onderdeel van het inburgeringsexamen. De uitvoering van de Maatschappelijke begeleiding en het Participatieverklaringstraject hebben we belegd bij Vluchtelingenwerk Noord-Nederland. Vluchtelingenwerk ontvangt hiervoor een subsidie van de gemeente.

Voor de kosten ontvangen wij een vergoeding van het Rijk. De vergoeding wordt vanaf 1 oktober een jaar achteraf ontvangen via een decentralisatie-uitkering gemeentefonds. De vergoeding wordt toegekend op basis van het aantal inburgeraars waarvan door de gemeente in het portal Inburgeren (PIB) van DUO is aangegeven dat er een ondertekende participatieverklaring is. Voorheen werd deze vergoeding van het COA ontvangen. Met de nieuwe regeling zijn de baten van € 47.000,00 op dit programma vervallen. In de loop van 2019 wordt de omvang van de decentralisatie-uitkering over 2018 bekend.

Begeleiding, kortdurend verblijf, persoonlijke verzorging

In de voorjaarsnota 2018 is extra zorgbudget (ZIN + PGB) geraamd (€ 650.000,00) voor de maatwerkvoorziening Begeleiding, kortdurend verblijf en verpleegzorg. Op basis van onze Wmo-monitor verwachten wij voor het ZIN-budget geen grote afwijkingen met de begroting. De kosten van het PGB vallen daarentegen behoorlijk hoger uit. Op basis van een prognose door de SVB verwachten wij een nadeel op het budget van € 300.000,00. Uit nader onderzoek blijkt dat het aantal cliënten weliswaar redelijk stabiel blijft (± 200) maar dat vooral de zorgkosten per cliënt behoorlijk oplopen. In de voorjaarsnota 2018 is al een aantal oorzaken voor de kostenstijging op begeleiding genoemd. Hier voegen wij het volgende nog aan toe.

- Het budget in de begroting is gebaseerd op de realisatie in 2017. Ten opzichte van 2017 zijn de zorgkosten per cliënt (gemiddeld) bij de PGB's meer dan trendmatig gestegen ($> 20\%$). Dit heeft voor een deel te maken met de indicering. Vanaf medio 2017 wordt bij de indicering voor PGB's onderscheid gemaakt in begeleiding basis en begeleiding speciaal. Voorheen werd alleen de indicatie begeleiding basis toegekend. Voor begeleiding speciaal geldt een hoger PGB-tarief. Het financieel effect van deze maatregel werkt in 2018 volledig door.
- Als gevolg van een juridische uitspraak is aan een cliënt een bovengemiddeld hoge PGB-indicatie toegekend.
- Verder is het aantal cliënten met kortdurend verblijf toegenomen. Voor deze zorgvorm geldt een hoog tarief.

Van het nadeel wordt € 200.000,00 binnen het beschikbare Wmo-budget opgevangen.

- Van de algemene voorziening schoonmaakondersteuning maken minder cliënten gebruik dan verwacht. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 100.000,00.
- Omdat de kosten veroorzaakt worden door dure zorg voor een complexe doelgroep ramen wij ook een bijdrage van € 50.000,00 vanuit het budget Beschermd wonen.
- Verder vallen de uitvoeringskosten lager uit vooral omdat bij de begeleiding geen gebruik meer wordt gemaakt van ondersteuning door pijlerpartners. Het voordeel bedraagt € 50.000,00.

Per saldo ontstaat een nadeel van € 100.000,00 (€ 300.000,00 - € 200.000,00).

Sociale Verzekeringsbank (SVB)

De SVB verstrekt de persoonsgebonden budgetten (PGB's) aan budgethouders. Wij bevoorschotten de SVB op basis van prognoses. Van de SVB is een afrekening ontvangen over 2017. Als gevolg van extra instroom van PGB's in de tweede helft van 2017 bij zowel jeugd als Wmo moest € 114.000,00 worden nabetaald over 2017. Wij hadden hiervoor € 118.000,00 opgenomen in de jaarrekening 2017. Dit betekent een voordeel van € 4.000,00.

Brummelkant

In de begroting 2018 is € 55.000,00 geraamd voor de sloop en herinrichting van het terrein Brummelkant 2. Dit wordt niet eerder dan in 2019 uitgevoerd. Het budget vervalt hierdoor. In de begroting 2019 is dit budget weer opgevoerd.

Parkwijkschool

De verbouwingswerkzaamheden in de Parkwijkschool zijn eind september 2018 gestart. Doordat de werkzaamheden later starten wordt het gebouw ook later opgeleverd. Het gevolg hiervan is dat er in 2018 geen huuropbrengsten worden gerealiseerd. Dit betekent een nadeel van € 13.000,00.

Treant/Refaja

De ontwikkelingen bij Treant en in het bijzonder het Refaja ziekenhuis hebben grote impact op de samenleving. Dit vraagt om regie en actieve participatie in de daarvoor ingerichte overlegstructuren die intensiever zullen worden. Wij laten ons inhoudelijk ondersteunen in dit proces door een externe deskundige. Wij ramen de kosten op € 25.000,00.

2. WONEN EN VOORZIENINGEN

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

Reactivering spoorweg Veendam Stadskanaal

De provincie verwacht eind dit jaar/begin volgend jaar een besluit te kunnen nemen over de reactivering van de spoorlijn. De provincie onderzoekt de juridische mogelijkheden om ook de STAR op het baanvak te laten rijden. Het doorgaan van het project zal afhangen van de exploitatiekosten en de extra investeringskosten als de STAR op hetzelfde baanvak blijft rijden.

Centrumontwikkelingen Stadskanaal

Het centrumplan voorziet in uitvoering van de volgende onderdelen:

Sanering vastgoed

Eind mei is het pand met 10 winkelunits aan de Navolaan 8-13 verworven. In overleg zijn vijf van de tien ondernemers inmiddels verplaatst.

Inrichting openbare ruimte

Er zijn een bouwteampartner en een architect geselecteerd om gestalte te geven aan de (her) inrichting van de openbare ruimte. Daarnaast is in de voormalige ABN/AMRO bank een informatiepunt geopend en is een website gelanceerd, waar ondernemers, bewoners en bezoekers informatie over de actuele stand van zaken van de centrumontwikkeling kunnen vinden. Tenslotte is een centrumcoördinator aangesteld als verbindende schakel tussen het bouwteam, de centrumwinkeliers en de betrokken partijen in het centrum.

Ondernemerschap

Ter voorbereiding op de versterking van het ondernemerschap en de samenwerking tussen de winkeliers in het centrum zijn inspiratiebijeenkomsten georganiseerd, waaruit input voor het opstellen van een plan van aanpak is gegenereerd.

Gebiedsontwikkeling Musselkanaal

De uitvoering van de Integrale Gebiedsontwikkeling Musselkanaal ligt op schema. Alle pijlers (Wonen, Economie, Sociaal en Collectieve Ruimte) komen van de grond in nauwe samenwerking met vele andere partijen. De grote brand die eind september negen panden in centrum van Musselkanaal in de as legde heeft invloed op het proces van de gebiedsontwikkeling, met name op de pijler Economie. Tegelijkertijd is het een kans om de ontwikkeling van het economisch hart (een geconcentreerd kernwinkelgebied) te versnellen. De wijzigingen in het proces worden voor eind 2018 op een rij gezet.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten	Baten	Saldo
	- minder of meer	- minder of meer	- minder of meer
<i>Dynamische reisinformatie</i>	5		5
<i>Onderhoud sportvelden</i>	80		80
<i>Gymlokaal Noorderdiep</i>	14	100	-86
<i>Binnensportaccommodaties</i>	17		17
<i>Intercomsysteem Theater Geert Teis</i>	17		17
<i>SKVS De Pauw</i>	7		7
<i>Gebiedsontwikkeling Musselkanaal</i>	2.175	1.728	447
Wijziging saldo programma	2.315	1.828	487

Mutaties Reserves	Lasten	Baten	Saldo
<i>Binnensportaccommodaties</i>		17	-17
<i>Intercomsysteem Theater Geert Teis</i>		17	-17
<i>Gebiedsontwikkeling Musselkanaal</i>		447	-447

Dynamische reisinformatie (DRIS)

Het busstation in Stadskanaal is in het kader van het hoogwaardig openbaar vervoer (Q-buzz) aangewezen als Ketenknooppunt (nu Hub genoemd). Het is een bijzonder station waar het regulier openbaar vervoer en het door de gemeenten verzorgde Publiek Vervoer samenkomen. Om de kwaliteit van de haltevoorziening te verbeteren en toegankelijk te maken worden de Hub's voorzien van fietskluizen en dynamische reizigersinformatie. Op het busstation wil de provincie 2 dynamische reizigerspanelen plaatsen. De kosten bedragen ca € 15.000,00 per paneel. De provincie neemt het grootste deel van de kosten voor haar rekening. De panelen worden gemeentelijk eigendom en van ons wordt een incidenteel bijdrage gevraagd van € 2.500,00 per paneel, totaal dus € 5.000,00. Q-buzz exploiteert de panelen en neemt de onderhoudskosten voor haar rekening.

Onderhoud sportvelden

Door de warme en langdurige zomer was het noodzakelijk de sportvelden veelvuldig kunstmatig te beregenen. Hierdoor hebben we de kwaliteit van de sportvelden kunnen waarborgen en werd voorkomen dat de onderhoudswerkzaamheden die dit voorjaar zijn uitgevoerd tevergeefs waren. Met de beregeningswerkzaamheden is in de onderhoudsbegroting geen rekening gehouden. De extra kosten bedragen € 80.000,00.

Gymlokaal Noorderdiep

In de begroting is opgenomen dat waar mogelijk en verantwoord overgegaan wordt tot verkoop van gemeentelijke eigendommen.

Wij hebben besloten het gymlokaal Noorderdiep te verkopen voor € 100.000,00. Na het afwaarderen van de restant boekwaarde levert dit een eenmalig voordeel op van € 86.000,00.

Onderzoek binnensportaccommodatiestructuur Kern Stadskanaal

In samenwerking met een externe adviseur is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de 'gewenste binnensportaccommodatiestructuur in de kern Stadskanaal'. Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de huidige bezetting van de verschillende sportaccommodaties waarbij onder andere de zorgplicht voor bewegingsonderwijs (zorg voor voldoende en adequate huisvesting) en de bouwkundige en functionele kwaliteit een rol spelen.

Het onderzoek heeft zich in de basis gericht op in de kern van Stadskanaal gevestigde gemeentelijke binnensportaccommodaties en die van Ubbo Emmius en geeft inzage in optimaliseringsmogelijkheden om binnensportaccommodaties beter te benutten en efficiënter te kunnen exploiteren.

Wij stellen voor om twee scenario's verder uit te werken om vervolgens een voorstel te doen over de toekomst van de binnensportaccommodatiestructuur in de kern Stadskanaal en hiervoor incidenteel een budget van € 17.000,00 beschikbaar te stellen en te dekken ten laste van de reserve Incidente Bestedingen.

Intercomsysteem Theater Geert Teis

Tijdens voorstellingen in het theater communiceren de (gast)technici met elkaar via een headset die verbonden is met een draadloos intercomsysteem. Het huidige systeem vertoont intense storingen waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Zo komt door miscommunicatie over het ophalen en laten zakken van decorstukken de veiligheid van mensen op het toneel ernstig in gevaar. Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en pogingen gedaan om de storingen te verhelpen. Uiteindelijk is geconstateerd dat het intercomsysteem moet worden vervangen door verouderde techniek en slijtage en het systeem onvoldoende krachtig is om zich te manifesteren in de steeds voller wordende ether.

Bij vervanging van een nieuw systeem wordt het huidige systeem (dat is aangeschaft in 2011 en nog een restant boekwaarde heeft van € 8.000,00) afgewaardeerd. De kosten van het nieuwe systeem zijn € 9.000,00 waarmee de totale kosten van vervanging op € 17.000,00 komen. Wij stellen u voor het intercomsysteem te vervangen, hiervoor budget beschikbaar te stellen en te dekken ten laste van de reserve Egalisatiefonds TGT.

Ombuiging SKVS De Pauw

Op grond van het Ombuigingsplan 2016-2019 is voor de Stichting Kunstzinnige Vorming Stadskanaal De Pauw een structurele taakstelling vanaf 2018 in de begroting opgenomen van € 7.000,00. Uw raad heeft bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2018 besloten om de taakstelling vanaf 2019 in te laten gaan. Dit levert een incidenteel nadeel op van € 7.000,00.

Gebiedsontwikkeling Musselkanaal

Voor het realiseren van de integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal is € 5.000.000,00 beschikbaar gesteld. De gemeente Stadskanaal draagt € 750.000,00 bij, de provincie Groningen € 2.000.000,00 en Lefier € 2.250.000,00. Van het aandeel van Lefier wordt € 1.575.000,00 niet via de gemeentelijke planning & control cyclus besteed en verantwoord, maar door Lefier zelf. Dit betekent dat € 3.425.000,00 (€ 5.000.000,00 -/ - € 1.575.000,00) door de gemeente wordt besteed en verantwoord.

Tot nu toe is alleen de gemeentelijke bijdrage van € 750.000,00 gefaseerd in de begroting en meerjarenraming opgenomen (jaarlijks € 150.000,00 vanaf 2017 tot en met 2021). Dekking hiervan vindt plaats uit de reserve Stedelijke vernieuwing.

Om een volledig beeld te krijgen en een duidelijk financieel kader te creëren voor het vervolg van de uitvoering van het gemeentelijk deel van het budget stellen wij voor om de gefaseerde raming voor 2019 tot en met 2021 te laten vervallen en een restant (omdat er al uitgaven zijn gedaan) budget (en dekking) van € 2.174.400,00 te ramen. Samen met de al gerealiseerde uitgaven/restant raming van € 360.600,00, een investeringskrediet van € 1.145.000,00 en een grondopbrengst van € 255.000,00 (zie verder onder het kopje Investeringskrediet) komt het totaal dan op € 3.425.000,00.

Dekking	Verantwoord/ Geraamd	Aanvullend budget			Totaal
		Exploitatie	Investering	Opbrengst	
Aandeel gemeente	303.330	446.670			750.000
Aandeel Lefier		675.000			675.000
Subs. provincie Groningen	57.270	1.052.730	1.145.000	-255.000	2.000.000
Totaal	360.600	2.174.400	1.145.000	-255.000	3.425.000

INVESTERINGEN

Kademuur Musselkanaal

Voor het herstel van de kademuur in Musselkanaal heeft de raad € 107.500,00 beschikbaar gesteld. Er was gerekend op een subsidie van € 35.000,00 uit Provinciale landschapsgelden en € 7.000,00 uit Leader. De eigen bijdrage was begroot op € 65.500,00. De structurele lasten ad. € 4.150,00 zijn ten laste gebracht van het structurele budget voor niet voorzien onderhoud aan civiele kunstwerken. Ondanks herhaalde pogingen is geen subsidie toegekend omdat het een onderhoudskwestie betrof. Dat betekent dat er, nu het project is afgerond een tekort is ontstaan van € 42.000,00 en vragen wij u hiervoor aanvullend krediet beschikbaar te stellen. De structurele lasten hiervan (€ 2.650,00) kunnen ook ten laste worden gebracht van het budget voor niet voorzien onderhoud aan civiele kunstwerken.

Gebiedsontwikkeling Musselkanaal

Voor het realiseren van de integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal vragen wij u voor de pijler Wonen de volgende kredieten beschikbaar te stellen.

	Investering	Opbrengst
Onderdeel sociale huurwoningen		
- Grondverwerving	605.000,00	-255.000,00
Onderdeel herinrichting Florawijk		
- Grondverwerving	430.000,00	
- Herinrichting collectieve ruimten	110.000,00	
Totaal	1.145.000,00	-255.000,00

3. JEUGD EN EDUCATIE

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

MFA Cereswijk

In Cereswijk is gestart met de verbouw van de Meander ten behoeve van de huisvesting van Buurthuis de Stobbe en OBS De Meander. We verwachten dat de oplevering in de zomer van 2019 gaat plaatsvinden.

Toezicht kinderopvang

De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk heeft consequenties voor het toezicht. Reguliere peuterplaatsen voor peuters van kostwinners en niet werkende ouders kunnen dan door meerdere kindercentra worden aangeboden. De controle of het aanbod aan de gemeentelijke eisen voldoet, zoals die zijn vastgelegd in de Subsidieregeling Reguliere Peuteropvang Stadskanaal 2018, kan als uitbreiding van het bestaande toezicht bij de GGD worden belegd. Het extra toezicht kan worden uitgevoerd binnen bestaande middelen.

Peuterspeelzalen

Met de Wet Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is er veel veranderd voor het peuterspeelzaalwerk zoals dat in onze gemeente, als welzijnsactiviteit, werd uitgevoerd door de Stichting Peuterwerk.

- De financiering voor de peuteropvang van peuters van ouders met recht op kinderopvangtoeslag is niet langer een gemeentelijke aangelegenheid. Deze ouders betalen zelf alle kosten voor de peuteropvang en vragen daarvoor kinderopvangtoeslag aan.
- De financiering voor de peuteropvang van peuters van ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag blijft een gemeentelijke aangelegenheid. Doordat deze activiteit door de harmonisatie onder de kinderopvang is gebracht is het een commerciële activiteit geworden, die door meerdere partijen uitgevoerd zou kunnen worden. De bestaande subsidiesystematiek voldoet niet meer aan de nieuwe status. Er is besloten om voortaan niet meer het kinderdagverblijf te subsidiëren, maar de ouders die daar gebruik van maken. De uitvoering hiervan wordt via een mandaat belegd bij de deelnemende kinderdagverblijven.

Jeugdhulp

Over 2017 bedroegen de tekorten van alle Groninger gemeenten op de jeugdhulpuitslagen aan ZIN en PGB ongeveer € 29,4 miljoen. De bijdrage van Stadskanaal aan deze tekorten was € 2,1 miljoen. Bij de voorjaarsnota 2018 is er daarom al € 1 miljoen extra geraamd voor deze uitgaven in 2018. Doordat de tekorten oplopen vanaf 2016, zijn provinciaal (RIGG) en lokaal, taskforces ingericht met als doel de grip op de sturing van de financiën jeugdhulp te vergroten en waar mogelijk de tekorten terug te dringen. De eerste acties van de taskforces waren bedoeld om de bruikbaarheid en betrouwbaarheid van de gegevens over het zorgverbruik te verbeteren. Op basis van deze gegevens moet het geleidelijk beter mogelijk worden voor elke gemeente om financiële prognoses te maken en om onderbouwd en gericht inhoudelijke verbetermaatregelen te nemen.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten	Baten	Saldo
	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>
<i>Jeugdhulp</i>	<i>1.100</i>		<i>1.100</i>
<i>Kinderopvang</i>	<i>80</i>		<i>80</i>
Wijziging saldo programma	1.180	0	1.180

Jeugdhulp

Het regionale tekort voor jeugdzorg over 2017 was € 29,4 miljoen. De eerste helft van 2018 laat een verdere stijging van de kosten zien. Ontwikkelt de tweede helft van dit jaar zich op dezelfde manier als in 2017, dan verwachten we regionaal op een tekort uit te komen van rond de € 39 miljoen.

Voor onze gemeente voorzien we een tekort over 2018 van € 1,8 miljoen. We hadden in de voorjaarsnota € 1 miljoen als tekort geraamd, waardoor we rekening houden met een overschrijding van € 0,8 miljoen. Dit bedrag bestaat uit een verwachte kostenstijging voor de jeugdzorg van € 1,1 miljoen en een hogere rijksvergoeding (integratie-uitkering Sociaal Domein) voor de jeugdzorg van € 340.000,00. Uiteraard betreft het hier een prognose, met veel variabelen en onzekerheden en kan het uiteindelijke bedrag hiervan afwijken.

Voor meer informatie over de prognose en de maatregelen verwijzen u naar de brief (prognose jeugdhulpsluitingen eerste helft 2018) die u op 3 oktober 2018 heeft ontvangen.

Kinderopvang sociaal-medische Indicatie (SMI)

De indicatie van de problematiek en het beroep op SMI (duur en omvang) hebben we belegd bij een extern bureau. De kosten hiervan bedragen € 175,00 per advies. In 2017 zijn 6 adviezen uitgebracht.

Op voorhand is niet duidelijk in welke mate er een beroep zal worden gedaan op de hiervoor geraamde middelen. Nadat we enkele jaren hebben kunnen volstaan met een budget van € 20.000,00, is er de afgelopen twee jaar meer uitgegeven dan geraamd. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stort jaarlijks € 28 miljoen in het gemeentefonds voor de regeling SMI. Voor onze gemeente komt dat neer op zo'n € 40.000,00.

De kosten voor kinderopvang op sociaal-medische indicatie worden geraamd op basis van eerdere realisatie. Voor 2018 is het begrote bedrag van 2017 overgenomen (€ 20.000,00). De realisatie 2018 tot en met augustus laat een flinke overschrijding zien, we verwachten voor 2018 een overschrijding van € 80.000,00.

4. ECONOMIE EN ARBEIDSMARKT

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

Kosten bewindvoering

Op dit moment hebben wij een gemiddeld aantal bewindvoerderdossiers van 540 bij verschillende commerciële bureaus. Het betreft hier personen of gezinnen waarbij de bewindvoerder vanuit de bijzondere bijstand zijn (gedeeltelijke) vergoeding ontvangt. De gemiddelde jaarlijkse kostprijs van een dossier bewindvoering in de bijzondere bijstand bedraagt ongeveer € 1.500,00. Dit betekent dat er voor dit jaar ongeveer € 800.000,00 aan bewindvoerderskosten vanuit de bijzondere bijstand wordt betaald. Dit is bijna 80% van de totale kosten onder de noemer bijzondere bijstand.

De Gemeenschappelijke Krediet Bank (GKB) heeft op dit moment 40 dossiers bewindvoering in behandeling. De financiering van deze dossiers loopt via een inkooprelatie.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten <i>- minder of meer</i>	Baten <i>- minder of meer</i>	Saldo <i>- minder of meer</i>
<i>BUIG</i>	320	870	<i>-550</i>
<i>Sociale Werkvoorziening, doorbetaling rijksverg.</i>	639		639
<i>Sociale Werkvoorziening, exploitatie</i>	<i>-365</i>	177	<i>-542</i>
<i>Re-integratie</i>	140		140
<i>Loonwaardebepaling</i>	<i>-174</i>		<i>-174</i>
Wijziging saldo programma	560	1.047	-487

Gebundelde uitkering (BUIG)

De bijstandverlening laat een voordeel zien van € 550.000,00. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een verhoogde rijksbijdrage (€ 670.000,00 V), minder uitkeringsgerechtigden (€ 180.000,00 V), hogere lasten door loonkostensubsidies (€ 500.000,00 N), en hogere baten van terugvordering en verhaal. (€ 200.000,00 V).

Sociale werkvoorziening

De Integratie-uitkering Sociaal Domein voor de Wsw is met € 639.000,00 gestegen. Dit bedrag is verwerkt bij Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Overeenkomstig de afspraken wordt de rijksvergoeding doorbetaald aan Wedeka. Dit is een nadeel op dit programma.

Conform de eerste wijziging van de begroting 2018 van Wedeka is het exploitatietekort met € 962.000,00 naar boven bijgesteld, dit is verwerkt in de Voorjaarsnota 2018. Deze meerkosten

kunnen worden opgevangen binnen het exploitatieoverschot van 2017 dat uitkwam op € 1.446.000,00. Het aandeel van onze gemeente in het restant is terugontvangen en levert op dit programma een voordeel op van € 177.000,00.

Doordat de Integratie-uitkering Sociaal Domein voor de Wsw gunstiger uitvalt dan was voorzien in de meicirculaire heeft Wedeka het begrote tekort met € 900.000,00 verlaagd. Hierdoor daalt de gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Stadskanaal met € 365.000,00 wat een voordeel is op dit programma.

Per saldo levert dit op dit programma een nadeel op van € 97.000,00.

Re-integratie

In uw vergadering van 25 juni 2018 heeft u ingestemd met de uitvoering van pilots. Deze pilots hebben als doel te onderzoeken hoe de doorontwikkeling van het TDC zowel inhoudelijk als financieel het beste georganiseerd kan worden. Tevens beogen deze pilots te onderzoeken hoe de samenwerking tussen Wedeka en de TDC 's van Stadskanaal en Veendam voor wat betreft het proces van "instroom – doorstroom – uitstroom" het beste georganiseerd kan worden en waar ieders verantwoordelijkheid moet komen te liggen. Deze pilots sluiten overigens ook één op één aan bij thema 3 (ondernemers binnen het TDC) van het Ontwikkelprogramma Training en Diagnose Centra gemeente Stadskanaal en Veendam.

De pilots zijn gestart in september 2018 en hebben een looptijd van anderhalf jaar.

De lasten van deze pilots bedragen naar verwachting € 140.000,00 en kunnen worden gedekt uit het van Wedeka terugontvangen exploitatieoverschot van 2017.

Loonwaardebepaling

In het kader van het project om onze WIW/ID-medewerkers onder te brengen binnen de Participatiewet hebben in de eerste fase 14 WIW/ID-ers meegedaan. Op basis van de loonwaardebepalingen met deze medewerkers werd de inleenvergoeding verhoogd en de loonkostensubsidie ten laste van het BUIG-budget gebracht. Verder is een drietal personen uitgestroomd. De maandelijkse loonkostensubsidies zijn hierdoor substantieel gedaald waardoor het in 2018 beschikbare budget aanzienlijk lager wordt belast. Daarnaast viel de afrekening over 2017 aanzienlijk lager uit.

Naar verwachting is het voordeel € 174.000,00.

Fase 2 van dit project loopt momenteel voortvarend en wordt in het voorjaar 2019 geëvalueerd.

5. RUIMTE EN MILIEU

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

Afval

Van afval naar grondstof (VANG)

Eind maart 2018 heeft uw raad ingestemd met uitvoering van de VANG-maatregelen zoals beschreven in de notitie uitwerking variant 2 VANG. De afgelopen periode is hard gewerkt aan de uitwerking van de maatregelen.

De afvalcampagne "Afval scheiden? Goed bezig!" is vanaf 1 oktober van start gegaan. Dit houdt onder andere in dat alle huishoudens van de gemeente Stadskanaal een GF-afvalbakje (gemaakt van gerecycled plastic) ontvangen voor op het aanrecht. Daarnaast wordt VANG informatiemateriaal en een afscheurbare voucher voor het eenmalig gratis brengen van 2m³ afval naar het brengstation verspreid. Om ook in het gemeentehuis bewust bezig te zijn met afvalscheiding wordt sinds 24 september gebruik gemaakt van een koffie bekerrecyclingsysteem.

Inzameling rest- en gft-afval en PMD

Voor de zomervakantie 2018 is de Europese aanbesteding gestart voor de inzameling van het rest- en gft-afval en de PMD-fractie (Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons) en containermanagement.

Omgevingswet

In de Perspectiefnota 2019-2022 is budget beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de implementatie van de Omgevingswet in 2021. De voorbereiding is gestart en hiervoor zijn tijdelijke medewerkers aangetrokken voor ondersteunende en uitvoerende taken.

Omgevingsplan en -visie

De Nota van uitgangspunten omgevingsplan Stadskanaal is in juli 2018 door uw raad vastgesteld. In de resterende maanden van 2018 wordt een participatietraject opgezet voor het omgevingsplan in combinatie met de omgevingsvisie. Dit moet begin 2019 leiden tot een voorontwerp van het omgevingsplan dat ter inzage gelegd kan worden.

Grondexploitatie

Met betrekking tot dit onderwerp verwijzen wij naar de paragraaf Grondbeleid.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten	Baten	Saldo
	- minder of meer	- minder of meer	- minder of meer
Zwerfafval	195	195	0
Meerwerk ODG	114		114
Gasfabriek	32	16	16
MBP	1.278	1.250	28
Wijziging saldo programma	1.619	1.461	158

Zwerfafval

Op basis van het meerjarenplan zwerfafvalvergoeding 2013-2017 is een subsidie toegekend. Het gaat om maximaal € 195.000,00. De middelen worden ingezet voor maatregelen gericht op het terugdringen van zwerfafval:

- aankoop spelzone Memo van Yalp	€	36.000,00
- lespakketten (zwerf) afval	€	15.000,00
- Big belly afvalbakken	€	64.000,00
- kindvriendelijke afvalbakken	€	15.000,00
- inzet afvaladviseur	€	15.000,00
- stimuleren zwerfafvalacties wijkraden en plaatselijk belang	€	50.000,00
Totaal	€	195.000,00

Het implementeren van deze maatregelen brengt structurele onderhoudslasten met zich mee van € 8.000,00. Op grond van de handreiking voor de kostenonderbouwing van de afvalstoffenheffing is het toegestaan deze lasten te dekken uit het tarief afvalstoffenheffing.

Meerwerk omgevingsdienst Groningen (ODG)

Onze gemeente neemt een aantal bouw gerelateerde producten af van de ODG. Om een planning en begroting van de door ons gevraagde diensten te kunnen maken bieden wij de ODG jaarlijks voor het volgend begrotingsjaar vroegtijdig een jaaropdracht aan. Nu blijkt dat het aantal verwachte activiteiten overschreden wordt en de ODG extra kosten moet maken.

De overschrijding vindt plaats binnen de producten vergunningverlening bouw, toezicht en handhaving bouw en tenslotte juridische advisering. De ODG moet daarvoor maximaal respectievelijk 750, 500 en 150 uur extra inzetten, in budgetten is dat € 62.000,00, € 38.000,00 en 14.000,00, totaal dus € 114.000,00.

Voor een deel hebben de extra activiteiten een positief effect op de legesopbrengst. In de begroting 2018 is echter al rekening gehouden met een hogere legesopbrengst. De raming is € 250.000,00 (was in 2017 € 175.000,00) hiervan is tot en met half september € 150.000,00 gerealiseerd. Er is geen aanleiding de legesopbrengst verder te verhogen.

Daarnaast speelt een rol dat een behoorlijk deel van de activiteiten die de ODG voor ons uitvoert niet kunnen/mogen worden gedekt uit legesopbrengsten. Het gaat hier onder andere over vooroverleg met de gemeente over bouwprojecten en in het kader van het omgevingsplan gehanteerde "ja, tenzij" principe waardoor veel binnen- en buitenpandse afwijkingen ten opzichte van

het bestemmingsplan moeten worden behandeld.

Wij stellen voor incidenteel een extra budget van € 114.000,00 beschikbaar te stellen.

Gasfabriek

De totale kosten van extern juridisch advies ramen wij in 2018 op € 32.000,00. Daarvan wordt 50% door de provincie Groningen vergoed.

Mercurius Businesspark (MBP)

We hebben te maken met een tegenvaller bij de bodemsanering van het MBP-terrein.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden bleek de verontreiniging verder verspreid te zijn, dan in het vooronderzoek werd aangenomen. Hierdoor is er meer vervuilde grond afgegraven, afgevoerd en gestort. Een dergelijke situatie doet zich bij saneringswerkzaamheden vaker voor en is helaas niet altijd te voorkomen. Als de aangegeven hoeveelheid grond afgegraven is, wordt er een nieuw bodemmonster genomen om te onderzoeken of er nog verontreinigde grond is achtergebleven. Helaas bleek er nog verontreiniging aanwezig te zijn, wat leidde tot de extra afgraving. De kosten zijn hierdoor € 300.000,00 hoger dan geraamd. Dit bedrag komt ten laste van de Voorziening MBP. De ruimte in de voorziening was nog € 70.000,00, waardoor nu een overschrijding van € 230.000,00 ontstaat. In de voorziening is echter ook een raming, ongeveer gelijk aan het bedrag van de overschrijding, opgenomen voor monitoring van de uitgevoerde VOCL-sanering. Dit is een grondwatersanering, die nog tien jaar na oplevering gemonitord moet worden. Hiervan zijn twee jaren verstreken, zodat er nog acht jaren te gaan zijn. De jaarlijkse kosten zijn geraamd op € 28.000,00.

We stellen u voor de kosten van monitoring met ingang van 2018 niet langer ten laste van de voorziening te brengen. Hierdoor ontstaat er ruimte voor het dekken van de kosten van bodemsanering. Met ingang van 2018 is dan in de begroting (tot en met 2025) wel een extra budget nodig, maar hierdoor hoeft er nu geen extra dotatie aan de voorziening plaats te vinden. We stellen u voor in te stemmen met deze werkwijze en voor 2018 nog een budget van € 28.000,00 beschikbaar te stellen voor de monitoring van de VOCL-sanering.

Van de provincie Groningen ontvangen wij nog een bedrag van € 1.250.000,00 aan subsidie. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening MBP.

6. BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

Geen opmerkingen.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten <i>- minder of meer</i>	Baten <i>- minder of meer</i>	Saldo <i>- minder of meer</i>
<i>College</i>	39		39
<i>Wachtgeldverplichtingen college</i>	768		768
<i>Griffie</i>	13		13
Wijziging saldo programma	820	0	820

College

Als gevolg van het vertrek van twee wethouders, alsmede het vertrek van de burgemeester was er extra inzet nodig op het traject loopbaan voor politieke ambtsdrager(s). In totaal is € 35.000,00 aan kosten gemaakt.

In verband met de vorming van het nieuwe college heeft een, door de VNG geadviseerde, integriteitsbeoordeling plaats gehad van de nieuwe wethouders. De beoordeling heeft plaatsgevonden door CAPRA. De kosten die daarmee gemoeid waren bedroegen € 4.000,00. De totale kosten bedragen € 39.000,00.

Wachtgeldverplichtingen college

In verband met de wijzigingen in de samenstelling van ons college moet, op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), een voorziening worden gevormd met betrekking tot de wachtgeldverplichtingen. Wij hebben de wachtgeldverplichting berekend, dit leidt tot een dotatie aan de wachtgeldvoorziening van € 768.000,00.

Griffie

Bij de griffie is sprake van een geval van langdurige ziekte. Aanvankelijk bestond de gedachte om dit op te vangen door de inzet van een extern notuleerbureau. Omdat met de inzet van een notuleerbureau de kwetsbaarheid van onze kleine griffie niet kleiner wordt is besloten om te kiezen voor volledige vervanging.

Vooralsnog zal deze inhuur plaats vinden voor een periode van maximaal drie maanden. De verwachte inhuurlasten worden geraamd op € 13.000,00.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Wat willen wij bereiken?

Geen opmerkingen.

Wat doen wij daarvoor?

Geen opmerkingen.

Wat mag het kosten?

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten	Baten	Saldo
	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>
<i>Gemeentefonds decentralisatie- en integratie uitkeringen</i>	74	1.368	<i>-1.294</i>
<i>Gemeentefonds accres</i>		163	<i>-163</i>
<i>Gemeentefonds BCF</i>		<i>-301</i>	301
<i>Gemeentefonds voorziening sociaal domein</i>		<i>-185</i>	185
<i>Gemeentefonds uitkeringsgegevens</i>		<i>-179</i>	179
<i>Gemeentefonds overige ontwikkelingen</i>		76	<i>-76</i>
<i>Dividend</i>		7	<i>-7</i>
Wijziging saldo programma	74	949	<i>-875</i>

Gemeentefonds

Op basis van mei- en septembercirculaire 2018 is het totaal van de uitkeringen 2018 berekend op € 74.507.000,00. Dit is ten opzichte van de uitkeringen 2018 zoals die zijn verwerkt in de begroting (€ 73.565.000,00, berekend op basis van de septembercirculaire 2017) € 942.000,00 hoger. Dit hogere saldo bestaat uit hogere decentralisatie- en integratie-uitkeringen van € 1.368.000,00 en een lagere algemene uitkering van € 426.000,00.

Decentralisatie- en integratieuitkeringen

Integratie-uitkering Sociaal Domein

De hogere decentralisatie- en integratieuitkeringen zijn voor een groot deel (€ 1.277.000,00) veroorzaakt door loon- en prijsindexatie en ontwikkeling van uitkeringsgegevens binnen het Sociaal domein. De budgetten voor het uitvoeren van het sociaal domein zijn binnen de betreffende programmaonderdelen in zowel de voorjaarsnota 2018 als deze najaarsnota bijgesteld.

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede

Daarnaast is ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid voor drie jaar geld ter beschikking gesteld voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Deze middelen worden ingezet ter versterking van het gemeente-

lijke armoede- en schuldenbeleid zodat gemeenten een impuls kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot en de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhelpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebelief. Er zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt met de VNG over de inzet van deze middelen. Onze gemeente ontvangt in 2018 € 74.000,00 en in 2019 en 2020 jaarlijks 61.000,00. Aangezien in de begroting nog geen rekening is gehouden met de kosten wordt deze decentralisatie-uitkering voor dit doel gereserveerd.

Overige ontwikkelingen leveren een hogere uitkering op van € 17.000,00.

Algemene uitkering

Het nadeel door de lagere algemene uitkering heeft de volgende oorzaken:

Ontwikkeling accres

In het kader van het regeerakkoord en afspraken in het Interbestuurlijk programma (IBP) heeft het kabinet de trap op, trap af normeringssystematiek met ingang van 2018 verbreed naar de totale netto rijksuitgaven, zonder correcties zoals tot 2018 het geval was. De normeringssystematiek is leidend voor de omvang van het gemeentefonds en wordt financieel verwerkt via het accres. Tot 2018 is op het totaal van de rijksuitgaven een correctie toegepast voordat het accres werd vastgesteld. Bij de nieuwe normeringssystematiek hebben alle wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering, stijgen of dalen de rijksuitgaven dan stijgt of daalt de omvang van het gemeentefonds eveneens. De jaarlijkse algemene toename of afname van het gemeentefonds door het toepassen van de normeringssystematiek is het accres. Door de verbrede normeringssystematiek en stijging van de rijksuitgaven is het accres toegenomen. Was er bij de meicirculaire nog sprake van een positief accres van € 533.000,00, bij de septembercirculaire geeft het Rijk zonder verdere onderbouwing aan dat de rijksuitgaven niet worden gehaald. Het oorspronkelijk accres daalt hierdoor met € 370.000,00 waardoor uiteindelijk een voordeel van € 163.000,00 is gerealiseerd.

Ontwikkeling Btw-compensatiefonds

Naast het Gemeentefonds is er het Btw-compensatiefonds (BCF). Gemeenten declareren daaruit een groot deel van door de gemeente betaalde btw. De omvang van het fonds is structureel groter dan de totale btw die door alle gemeenten samen wordt gedeclareerd. Het verwachte niet gedeclareerde deel is aan het gemeentefonds toegevoegd en verdeeld via de algemene uitkering. Omdat gemeenten in 2018 naar verwachting samen fors meer btw declareren dan was aangenomen zijn middelen uit het gemeentefonds gehaald en in het Btw-compensatiefonds (BCF) gestort. Dit levert een lagere algemene uitkering en nadeel op van € 301.000,00.

Voorziening sociaal domein

Voor gemeenten die zijn geconfronteerd met een stapeling van kortingen door de uitvoering van taken binnen het sociaal domein is in 2018 incidenteel een voorziening ingesteld van € 200 miljoen. De voorziening is gevoed door een eenmalige storting door het Rijk van € 100 miljoen en een incidentele uitname van € 100 miljoen uit het gemeentefonds. Deze uitname levert incidenteel in 2018 een nadeel op van € 185.000,00. Onze gemeente voldoet niet aan de criteria om in aanmerking te komen voor een uitkering uit de voorziening.

Uitkeringsgegevens

Op basis van de meest actuele aantallen en ontwikkelingen van uitkeringsgegevens, -maatstaven en aantallen daalt de algemene uitkering per saldo verder met € 179.000,00. In de eerste plaats is een nadeel van circa € 80.000,00 ontstaan omdat bij de primitieve berekening van de algemene uitkering voor de inkomstenmaatstaf OZB de grondslag voor deze maatstaf (de totale woz waarde) te laag is ingeschat en een hogere waarde levert een hogere aftrekpost.

Daarnaast is een nadeel van € 69.000,00 ontstaan door de actualisatie van de maatstaf herindelings en de raming voor de uitkering aan gemeenten met de artikel 12 status. Overige ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel op van € 30.000,00.

Overige ontwikkelingen (€ 76.000,00 voordeel)

Overige ontwikkelingen binnen de verschillende uitkeringen uit het gemeentefonds leveren per saldo een voordeel op van € 76.000,00.

Dividenduitkering

Er is in 2018 € 462.000,00 aan dividend ontvangen. Het gaat om dividenduitkeringen van de Bank Nederlandse Gemeenten en Enexis. Ten opzichte van de raming in de begroting (€ 455.000,00) levert dit een voordeel op van € 7.000,00.

INVESTERINGEN

Aankoop Poststraat 16

De gemeente heeft het terrein van het voormalige postkantoor op locatie Poststraat 16 aangekocht. Na de sloop is het terrein niet in ontwikkeling genomen door de vorige eigenaar en door de verwilderde begroeiing en de aanwezige funderingsresten is de locatie een rotte kies in de kanaalbebouwing geworden. Met deze aankoop wordt deze situatie opgelost. Wij vragen u voor deze aankoop een krediet van (€ 73.600,00) beschikbaar te stellen. Conform de nota grondbeleid wordt vooraf geen krediet aangevraagd.

OVERZICHT OVERHEAD

Wijzigingen financiële middelen

Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten <i>- minder of meer</i>	Baten <i>- minder of meer</i>	Saldo <i>- minder of meer</i>
<i>Juridische advisering</i>	10		10
Wijziging saldo programma	10		10

Juridische advisering

In verband met een aantal (langlopende) procedures waarbij specifieke kennis, dan wel verplichte procesvertegenwoordiging noodzakelijk is wordt het budget overschreden. Wij stellen voor om het budget met € 10.000,00 te verhogen.

INVESTERINGEN

Informatievoorziening & automatisering

Bij de voorjaars- en najaarsnota rapporteren wij u over de voortgang van de uitvoering van het ICT-investeringsplan en stellen wij u voor kredieten beschikbaar te stellen voor de definitieve investeringen en de werkelijke lasten te verwerken. Wij vragen u een krediet van € 160.000,00 beschikbaar te stellen. Voor een specificatie verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Samenvatting wijziging financiële middelen
Bedragen x € 1.000,00

Prioriteit en activiteit	Lasten	Baten	Saldo
	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>	<i>- minder of meer</i>
<i>Programma 1</i>	66	-60	126
<i>Programma 2</i>	2.315	1.828	487
<i>Programma 3</i>	1.180	0	1.180
<i>Programma 4</i>	560	1.047	-487
<i>Programma 5</i>	1.619	1.461	158
<i>Programma 6</i>	820	0	820
<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>	74	949	-875
<i>Overzicht overhead</i>	10	0	10
Wijziging saldo programma's	6.644	5.225	1.419

Mutaties Reserves	Lasten	Baten	Saldo
<i>Progr. 2 Sportaccommodaties</i>		17	-17
<i>Progr. 2 Intercomsysteem Theater Geert Teis</i>		17	-17
<i>Progr. 2 Stedelijke vernieuwing</i>		447	-447
totaal mutaties reserves	0	481	-481

Saldo	6.644	5.706	938
--------------	--------------	--------------	------------

B. Paragrafen

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Informatievoorziening en automatisering

In het Informatiebeleidsplan 2018 is rekening gehouden met een investeringsbedrag van € 373.000,00 waarvan € 254.000,00 beschikbaar is gesteld bij de Voorjaarsnota. De nieuwe gemeentelijke website is inmiddels operationeel. Onderdeel van de nieuwe website is het raadsinformatiesysteem dat nog moet worden vervangen.

Raadsinformatiesysteem

De nieuwe gemeentelijke website is inmiddels operationeel. Onderdeel van de nieuwe website is het raadsinformatiesysteem waarin alle vergaderingen en bijbehorende vergaderstukken van de gemeenteraad via een website beschikbaar worden gesteld. Via dit informatiesysteem zijn met behulp van de zogenaamde transcribeerfunctie alle vergaderingen met bijbehorende documenten en geluidsfragmenten met uitgeschreven tekst online terug te vinden, te lezen en als pdf-bestand te downloaden. Door het verstrekken van digitale informatie van de gemeenteraad zorgt dit voor toegankelijkheid richting onze inwoners en ondernemers.

Op dit moment wordt de raadsinformatie verstrekt via een website waarvan het onderhoud per 1 januari 2019 wordt gestopt wegens risico's op het gebied van de informatiebeveiliging. De kosten van dit systeem bedragen eenmalig € 24.000,00.

Wij stellen u voor om een krediet van € 24.000,00 beschikbaar te stellen.

Intranet

De gemeente heeft naast een internetsite ook een intranet omgeving. In tegenstelling tot de internetomgeving stond deze (nog) niet in de planning om te vervangen. Echter door het eenzijdig beëindigen van de service van onze leverancier per 1 januari 2019 van het intranet zijn we gedwongen de intranet omgeving van de gemeente voortijdig te vervangen.

De kosten voor de vervanging van het intranet bedragen € 20.000,00. Wij stellen u voor om een krediet van € 20.000,00 beschikbaar te stellen. De structurele lasten bedragen € 15.000,00 per jaar en zullen worden verwerkt in de Voorjaarsnota.

Wifinetwerk

Het wifinetwerk is vernieuwd en uitgebreid waardoor een betere ontvangst binnen het hele gemeentehuis en de A22 is gerealiseerd.

Klantbegeleidingssysteem

De vervanging van het klantbegeleidingssysteem in de publieke ruimte was noodzakelijk door de vele en langdurige verstoringen in het begeleidingssysteem. Het nieuwe systeem werkt naar behoren en biedt daarnaast ook meer functionaliteiten richting onze inwoners zoals het sturen van sms en mail ter bevestiging van afspraken. Wij stellen u voor een krediet van € 30.000,00 beschikbaar te stellen.

Aanpassing netwerk

Door de vernieuwing van de werkomgeving van onze gebruikers met beeld, geluid en video moet het oude netwerk segment worden vervangen om aan de gewenste functionaliteit te kunnen voldoen.

Wij stellen u voor een krediet van € 50.000,00 beschikbaar te stellen.

Digitalisering GWS

Het project dat de koppeling tussen het Sociaal Domein en Decos/Join moet automatiseren is in september 2018 van start gegaan. Hiervoor zijn onze leveranciers Decos en Centric bijgescha-

keld. Wij stellen u voor het in het Informatiebeleidsplan genoemde krediet van € 36.000,00 beschikbaar te stellen.

Vervanging Oracle servers

Door noodzakelijke upgrade van Oracle software gebruikt voor alle primaire bedrijfsapplicaties zagen we ons genoodzaakt servers in te zetten om de beschikbaarheid en performance van de primaire bedrijfsapplicaties te kunnen blijven garanderen. Hiervoor is het krediet voor de aanpassing van de switches ingezet (€ 45.000,00). De werkzaamheden ten behoeve van de switches worden doorgeschoven naar 2019-2020

Wij verzoeken u bovenstaande kredieten van totaal € 160.000,00 beschikbaar te stellen, lasten ingaande 2019.

PARAGRAAF GRONDBELEID

Verkopen

Verkoop bouw kavels voor woningbouw

In 2018 zijn tot nu toe vier bouw kavels verkocht, drie aan de Molenwijk in Stadskanaal en een kavel aan de Tuinlaan in Onstwedde. Daarnaast zijn op dit moment tien opties genomen op bouw kavels in Mussel, Onstwedde en Musselkanaal.

Per 1 oktober 2018 zijn nog 31 woningbouw kavels beschikbaar:

Landschappelijk Wonen, Mussel	6
Blauwe Kamer, Alteveer	10
Tuinlaan	7
Molenwijk, Stadskanaal	1
Schoolkade, Musselkanaal	3
LTS-park, Musselkanaal	2
A-kade 8, Musselkanaal	1
Hoofdstraat 120, Stadskanaal	1

Werkzaamheden

Voor de verkoop van bouw kavels in de plannen Molenwijk en Tuinlaan was een actualisatie van het bodemonderzoek noodzakelijk, de kosten bedragen € 5.155,00.

Verkoop niet-strategische gronden

Zoals in de nota grondbeleid 2017-2020 is opgenomen kunnen niet-strategische gronden verkocht worden als lopende pachtcontracten aflopen. Vanwege de mogelijke ontwikkelingen rondom zonneparken zijn de gronden in 2018 nog een jaar verpacht. De huidige contracten lopen begin 2019 af, de verkoop wordt eind 2018 voorbereid.

Afwaarderingen

Met het vaststellen van de nota grondbeleid 2017-2020 zijn begin 2017 enkele afwaarderingen gedaan van woningbouwlocaties. De ontwikkelingen op de woningmarkt geven geen aanleiding om in 2018 nog afwaarderingen te doen.

PARAGRAAF SOCIAAL DOMEIN

Voor de beleidsontwikkelingen verwijzen wij naar de programmabegroting 2019.

Financiën

In de begroting 2018 werd tot en met de voorjaarsnota een nadelig resultaat op het sociaal domein verwacht van € 2,3 miljoen. Na verwerking van de wijzigingen in de najaarsnota komt het nadelig resultaat € 21.000,00 hoger uit. Dit nadeel is als volgt tot stand gekomen.

Sociaal Domein (x € 1.000,00)

Besluit	WMO	Jeugdhulp	Participatie	Algemene voorzieningen	Totaal	V/N
1. Begroting 2018	353	-615	-2.047	14	-2.295	N
2. Najaarsnota 2018	174	-766	576	-5	-21	N
3. Resultaat	527	-1.381	-1.471	9	-2.316	N

Toelichting:

1. Zie voorjaarsnota 2018 tabel op bladzijde 30.
2. Het nadeel van € 8.000,00 is als volgt in de najaarsnota 2018 verantwoord:

Programma 1. Welzijn en Zorg	€	-101.000,00	N
Programma 3. Jeugd en educatie	"	-1.100.000,00	N
Programma 4. Economie en Arbeidsmarkt	"	-63.000,00	N
Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien	"	<u>1.243.000,00</u>	V
Totaal	€	<u>-21.000,00</u>	N

Toelichting

- De wijzigingen op programma 1. Welzijn en Zorg vallen met uitzondering van het onderdeel Treant/Refaja (€ 25.000,00 N) onder het sociaal domein. Het nadeel bedraagt per saldo € 88.000,00.
- Het nadeel op programma 3. Jeugd en Educatie betreft het onderdeel jeugdhulp (€ 1.100.000,00 N).
- Het nadeel op programma 4. Economie en Arbeidsmarkt van € 63.000,00 betreft de volgende wijzigingen: sociale werkvoorziening (€ 97.000,00 N) en participatiebudget (€ 34.000,00 V).
- Het voordeel op Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien is € 1.243.000,00. De integratie-uitkering Wmo is met € 84.000,00 verhoogd en de integratie-uitkering sociaal domein met € 1.159.000,00.

Ontwikkelingen en risico's

Voor de ontwikkelingen en risico's van het sociaal domein verwijzen wij u naar de programmabegroting 2019.

III. FINANCIELE BEGROTING

A. Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
		Geraamd bedrag 2018	Geraamd bedrag 2018	Geraamd bedrag 2018
1	Welzijn en zorg			
	Primitieve begroting	19.587.063	1.578.290	-18.008.773
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	48.000		-48.000
	Raad 19 februari 2018	50.000		-50.000
	Voorjaarsnota	671.144	74.000	-597.144
	Voorjaarsnota technische wijziging	-8.732	-34.725	-25.993
	Raad 25 juni 2018	-50.300		50.300
	totaal programma na wijzigingen	20.297.175	1.617.565	-18.679.610
2	Wonen en voorzieningen			
	Primitieve begroting	13.679.272	1.561.120	-12.118.152
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	786.000		-786.000
	Raad 29 januari 2018	1.350.000		-1.350.000
	Administratieve wijziging restantkredieten	54.994		-54.994
	Voorjaarsnota	85.017	40.000	-45.017
	Voorjaarsnota technische wijziging	21.190		-21.190
Perspectiefnota	50.000		-50.000	
	totaal programma na wijzigingen	16.026.473	1.601.120	-14.425.353
3	Jeugd en educatie			
	Primitieve begroting	14.403.786	449.760	-13.954.026
	Raad 25 september 2017	255.300	255.300	0
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	67.800		-67.800
	Voorjaarsnota	976.000	64.000	-912.000
	Voorjaarsnota technische wijziging	76.477	-8.275	-84.752
	Raad 25 juni 2018	50.300		-50.300
	totaal programma na wijzigingen	15.829.663	760.785	-15.068.878
4	Economie en arbeidsmarkt			
	Primitieve begroting	40.083.134	14.257.976	-25.825.158
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	40.000	40.000	0
	Voorjaarsnota	-355.644	-400.000	-44.356
	Voorjaarsnota technische wijziging	-87.930		87.930
	totaal programma na wijzigingen	39.679.560	13.897.976	-25.781.584
5	Ruimte en milieu			
	Primitieve begroting	7.411.965	6.645.993	-765.972
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	193.000		-193.000
	Raad 19 februari 2018	48.450		-48.450
	Raad 26 maart 2018	251.450	6.100	-245.350
	Raad 28 mei 2018	23.750		-23.750
	Voorjaarsnota	69.000		-69.000
Voorjaarsnota technische wijziging	-115.679	-900	114.779	
	totaal programma na wijzigingen	7.881.936	6.651.193	-1.230.743
6	Bestuur en dienstverlening			
	Primitieve begroting	4.562.141	527.400	-4.034.741
	Raad 19 februari 2018	2.550		-2.550
	Raad 28 mei 2018	1.250		-1.250
	Voorjaarsnota	-77.000		77.000
Voorjaarsnota technische wijziging	100.379		-100.379	
	totaal programma na wijzigingen	4.589.320	527.400	-4.061.920

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
		Geraamd bedrag 2018	Geraamd bedrag 2018	Geraamd bedrag 2018
	Totaal programma's			
	Primitieve begroting	99.727.361	25.020.539	-74.706.822
	Raad 25 september 2017	255.300	255.300	0
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	1.134.800	40.000	-1.094.800
	Raad 29 januari 2018	1.350.000	0	-1.350.000
	Raad 19 februari 2018	101.000	0	-101.000
	Raad 26 maart 2018	251.450	6.100	-245.350
	Administratieve wijziging restantkredieten	54.994	0	-54.994
	Raad 28 mei 2018	25.000	0	-25.000
	Voorjaarsnota	1.368.517	-222.000	-1.590.517
	Voorjaarsnota technische wijziging	-14.295	-43.900	-29.605
	Perspectiefnota	50.000	0	-50.000
	Raad 25 juni 2018	0	0	0
	totaal programma's na wijzigingen	104.304.127	25.056.039	-79.248.088
	Algemene dekkingsmiddelen			
	Primitieve begroting	729.851	82.736.598	82.006.747
	Raad 6 november 2017		-62.100	-62.100
	Voorjaarsnota	156.680	-183.650	-340.330
	Voorjaarsnota technische wijziging	-59.405		59.405
	totaal na wijzigingen	827.126	82.490.848	81.663.722
	Overhead			
	Primitieve begroting	8.800.108	126.610	-8.673.498
	Voorjaarsnota technische wijziging	68.250		-68.250
	totaal na wijzigingen	8.868.358	126.610	-8.741.748
	Onvoorzien			
	Primitieve begroting	36.000		-36.000
	totaal na wijzigingen	36.000		-36.000
	Saldo van baten en lasten			
	Primitieve begroting	109.293.320	107.883.747	-1.409.573
	Raad 25 september 2017	255.300	255.300	0
	Raad 6 november 2017	0	-62.100	-62.100
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	1.134.800	40.000	-1.094.800
	Raad 29 januari 2018	1.350.000	0	-1.350.000
	Raad 19 februari 2018	101.000	0	-101.000
	Raad 26 maart 2018	251.450	6.100	-245.350
	Administratieve wijziging restantkredieten	54.994	0	-54.994
	Raad 28 mei 2018	25.000	0	-25.000
	Voorjaarsnota	1.525.197	-405.650	-1.930.847
	Voorjaarsnota technische wijziging	-5.450	-43.900	-38.450
	Perspectiefnota	50.000	0	-50.000
	Raad 25 juni 2018	0	0	0
	saldo na wijzigingen	114.035.611	107.673.497	-6.362.114
	Mutaties reserves			
1	Welzijn en zorg			
	Primitieve begroting		898.550	898.550
	Raad 19 februari 2018		50.000	50.000
	Voorjaarsnota		103.546	103.546
	Voorjaarsnota technische wijziging		25.088	25.088
	totaal na wijzigingen		1.077.184	1.077.184
2	Wonen en voorzieningen			
	Primitieve begroting	1.055.145	1.133.634	78.489
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging		781.000	781.000
	Raad 29 januari 2018	1.750.000	3.100.000	1.350.000
	Administratieve wijziging restantkredieten	1.197.727	1.252.721	54.994
	Voorjaarsnota	99.994	138.635	38.641
	Perspectiefnota	55.000	95.000	40.000
	Raad 25 juni 2018	269.000	269.000	0
	totaal na wijzigingen	4.426.866	6.769.990	2.343.124

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
		Geraamd bedrag 2018	Geraamd bedrag 2018	Geraamd bedrag 2018
3	Jeugd en educatie			
	Primitieve begroting		550.924	550.924
	Voorjaarsnota technische wijziging		13.362	13.362
4	Economie en arbeidsmarkt		564.286	564.286
	Primitieve begroting		611.675	611.675
	Voorjaarsnota		5.356	5.356
5	Ruimte en milieu		617.031	617.031
	Primitieve begroting		244.833	244.833
	Raad 26 maart 2018		245.350	245.350
	Voorjaarsnota		46.500	46.500
			536.683	536.683
	Algemene dekkingsmiddelen			
	Primitieve begroting	374.690	11.305	-363.385
	Raad 9 juli 2018	282.893	282.893	0
		657.583	294.198	-363.385
	Overhead			
	Primitieve begroting		88.966	88.966
			88.966	88.966
	Totaal mutaties reserves			
	Primitieve begroting	1.429.835	3.539.887	2.110.052
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	0	781.000	781.000
	Raad 29 januari 2018	1.750.000	3.100.000	1.350.000
	Raad 19 februari 2018	0	50.000	50.000
	Raad 26 maart 2018	0	245.350	245.350
	Administratieve wijziging restantkredieten	1.197.727	1.252.721	54.994
	Voorjaarsnota	99.994	294.037	194.043
	Voorjaarsnota technische wijziging	0	38.450	38.450
	Raad 9 juli 2018	282.893	282.893	0
	Perspectiefnota	55.000	95.000	40.000
	Raad 25 juni 2018	269.000	269.000	0
	mutatie reserves na wijzigingen	5.084.449	9.948.338	4.863.889
	Resultaat			
	Primitieve begroting	110.723.155	111.423.634	700.479
	Raad 25 september 2017	255.300	255.300	0
	Raad 6 november 2017	0	-62.100	-62.100
	Raad 18 december 2017, decemberwijziging	1.134.800	821.000	-313.800
	Raad 29 januari 2018	3.100.000	3.100.000	0
	Raad 19 februari 2018	101.000	50.000	-51.000
	Raad 26 maart 2018	251.450	251.450	0
	Administratieve wijziging restantkredieten	1.252.721	1.252.721	0
	Raad 28 mei 2018	25.000	0	-25.000
	Voorjaarsnota	1.625.191	-111.613	-1.736.804
	Voorjaarsnota technische wijziging	-5.450	-5.450	0
	Raad 9 juli 2018	282.893	282.893	0
	Perspectiefnota	105.000	95.000	-10.000
	Raad 25 juni 2018	269.000	269.000	0
	resultaat na wijzigingen	119.120.060	117.621.835	-1.498.225

B. Financiële beschouwing

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de bijstelling van de begroting 2018. Er is geen nieuwe meerjarenraming 2019-2021 opgesteld. In de programmabegroting 2019 is een nieuwe meerjarenraming opgenomen voor de periode 2020-2022.

Bijstelling begroting 2018

Op het moment dat de najaarsnota wordt samengesteld is het begrotingsjaar zover gevorderd dat aan de hand van analyses en uitvoering van beleid, de ontwikkeling van de budgetten kan worden afgezet tegen de in de begroting opgenomen ramingen. Dit leidt tot bijstellingen die resulteren in een nadelig saldo van € 2.436.000,00.

In onderstaand overzicht is de bijstelling van het saldo van de begroting 2018 weergegeven:

	Saldo van baten en lasten	Mutaties reserves	Resultaat
Saldo voor opstellen najaarsnota	- € 6.362.000,00	+ € 4.864.000,00	- € 1.498.000,00
Wijzigingen najaarsnota	- € 1.419.000,00	+ € 481.000,00	- € 938.000,00
Saldo na opstellen najaarsnota	- € 7.781.000,00	+ € 5.345.000,00	- € 2.436.000,00

Analyse wijzigingen najaarsnota 2018

Het nadelig saldo op de reguliere exploitatie over 2018, na wijzigingen via de voorjaarsnota en perspectiefnota, bedraagt € 1.498.000,00. De financiële mutaties in deze najaarsnota leveren per saldo een nadeel op van € 938.000,00 waardoor het begrotingssaldo uitkomt op € 2.436.000,00 nadelig.

De wijzigingen zijn als volgt te verklaren:

1. Welzijn en Zorg	€ 126.000,00	N
2. Wonen en Voorzieningen	" 487.000,00	N
3. Jeugd en Educatie	" 1.180.000,00	N
4. Economie en Arbeidsmarkt	" 487.000,00	V
5. Ruimte en Milieu	" 158.000,00	N
6. Bestuur en Dienstverlening	" 820.000,00	N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	" 875.000,00	V
Overzicht overhead	" <u>10.000,00</u>	N
Totaal saldo van baten en lasten	€ 1.419.000,00	N
Mutaties reserves	" <u>481.000,00</u>	V
Resultaat	€ 938.000,00	N

De nummers sluiten aan bij de nummers van de programma's.

(N = nadeel; V = voordeel)

IV. INVESTERINGEN

INVESTERINGEN

Wij stellen u voor de hieronder vermelde investeringen kredieten beschikbaar te stellen. De lasten zijn verwerkt in de begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020-2022.

Programma	Onderwerp	Krediet
2. Wonen en Voorzieningen	Kademuur Musselkanaal	€ 42.000,00
2. Wonen en Voorzieningen	Stedelijke vernieuwing, grondverwerving	€ 1.035.000,00
2. Wonen en Voorzieningen	Stedelijke vernieuwing, herinr. Coll. ruimten	€ 110.000,00
2. Wonen en Voorzieningen	Stedelijke vernieuwing, verkoopopbrengst	€ -255.000,00
Algemene dekkingsmiddelen	Aankoop Poststraat 16	€ 73.600,00
Overzicht Overhead	Informatievoorziening & automatisering	€ 116.000,00
Overzicht Overhead	Raadsinformatiesysteem	€ 24.000,00
Overzicht Overhead	Intranet	€ 20.000,00
Overzicht Overhead	Switches	€ -45.000,00
Overzicht Overhead	Servers	€ 45.000,00

Voor de toelichting op deze investeringen verwijzen wij u naar de toelichting in onderdeel A bij het desbetreffende programma.

BIJLAGEN

SAMENVATTING WIJZIGING BEGROTING 2018				Bijlage 1	
LASTEN					
progr.	onderdeel	omschrijving		verhoging	verlaging
1	43	01	Opvang en beschermd wonen 4.3.3. beschermd wonen 4.3.3. dure zorg		120.000 100.000
1	45	02	Huishoudelijke hulp 3.4.1 schoonmaakondersteuning 3.4.1 huishoudelijke hulp		50.000 1.433
1	45	03	Begeleiding, kortd. verblijf en pers. verzorging 3.8 pijlerpartners 3.4.1 persoonsgebonden budget 3.4.1 begeleiding	300.000	50.000 9.243
1	47	02	Soc.cult.werk-Exploitatie gebouwen 3.8 sloop/herinrichting Brummelkant		55.000
1	48	02	Begeleiding en kortdurend verblijf 3.4.1 jeugdwet	6.504	
1	50	01	Volksgesondheid 3.8 Treant/Refaja	25.000	
totaal programma 1				331.504	385.676
2	15	05	Openbaar vervoer 3.8 dynamische reisinformatie	5.000	
2	29	02	Binnensportaccommodaties 3.8 onderzoek 7.5 afwaardering gymlokaal Noorderdiep	16.500 13.289	
2	29	03	Buitensportaccommodaties 3.8 onderhoud sportvelden	80.000	
2	31	01	Kunstzinnige, muzikale en culturele vorming 4.3.6 SKVS De Pauw	7.000	
2	32	01	Theater Geert Teis 7.3 afwaardering intercomsysteem 3.2 aanschaf intercomsysteem	7.695 9.200	
2	59	04	Gebiedsontwikkeling Musselkanaal 3.8 aanvullend budget	2.174.400	
totaal programma 2				2.313.084	

SAMENVATTING WIJZIGING BEGROTING 2018				Bijlage 1	
				BATEN	
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
1	42	04 Asielzaken 4.3.1 maatsch. begeleiding en Participatieverkl.		47.400	
1	43	01 Opvang en beschermd wonen 4.3.3. beschermd wonen		120.000	
1	47	02 Soc.cult.werk-Exploitatie gebouwen 3.6 huur vm Parkwijkschool		13.000	
			totaal programma 1	180.400	
2	29	02 Binnensportaccommodaties 3.2 verkoopopbrengst gymlokaal Noorderdiep	100.000		
2	59	04 Gebiedsontwikkeling Musselkanaal 4.3.4 subsidie prov. 4.4.8 bijdrage Lefier	1.052.730 675.000		
			totaal programma 2	1.827.730	

SAMENVATTING WIJZIGING BEGROTING 2018				Bijlage 1	
LASTEN					
progr.	onderdeel		omschrijving	verhoging	verlaging
3	48	02	Begeleiding en kortdurend verblijf 3.4.1 bijdrage RIGG	1.100.000	
3	49	01	Kindeopvang 3.4.1 sociaal-medische indicatie	80.000	
totaal programma 3				1.180.000	
4	39	01	Bijstand 4.1.1 uitkeringen 4.2 loonkostensubsidie	500.000	180.000
4	41	01	Sociale werkvoorziening 4.3.3 Wedeka	669.634	365.000
4	41	02	Arbeidsmarktbeleid 3.8 pilot	140.000	
4	41	04	Re-integratie 3.8 loonwaardebepaling		174.000
totaal programma 4				1.309.634	719.000
5	51	01	Afval 3.8 zwerfafval	194.500	
5	53	02	Wet bodembescherming 3.8 gasfabriekterrein 3.8 monitoring VOCL-sanering 7.2 mutatie voorziening MBP	32.000 27.500 1.250.000	
5	61	01	Bouwvergunning en vrijstellingsproc. 1.1 ODG	113.650	
totaal programma 5				1.617.650	
6	01	01	Raad 3.5.1 ziektevervangning	3.185	
6	01	02	College 3.8 nieuw college 7.2 mutatie wachtgeldvoorziening	39.000 768.000	
6	05	12	Raadsgriffie 3.5.1 ziektevervangning	9.815	
totaal programma 6				820.000	

SAMENVATTING WIJZIGING BEGROTING 2018				Bijlage 1	
				BATEN	
progr.	onderdeel	omschrijving		verhoging	verlaging
			totaal programma 3		
4	39	01 Bijstand 4.3.1 rijksvergoeding 4.1.2 terugvordering/verhaal		670.000 200.000	
4	41	01 Sociale werkvoorziening 4.3.3 Wedeka		207.562	
			totaal programma 4	1.077.562	
5	51	01 Afval 4.3.8 subsidie		194.500	
5	53	02 Wet bodembescherming 3.8 bijdrage gasfabriekterrein 4.3.4 subsidie MBP		16.000 1.250.000	
			totaal programma 5	1.460.500	
			totaal programma 6		

SAMENVATTING WIJZIGING BEGROTING 2018				Bijlage 1	
LASTEN					
progr.	onderdeel		omschrijving	verhoging	verlaging
	65	01	<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>		
			Uitkeringen gemeentefonds - reserveringen 4.3.9 armoede- en schuldenbeleid	74.000	
			<u>Kosten overhead</u> 3.8 advisering	10.000	
			totaal saldo lasten	7.655.872	1.104.676
			<u>Mutaties reserves (7.1)</u>		
			resultaat	7.655.872	1.104.676
				7.655.872	1.104.676

SAMENVATTING WIJZIGING BEGROTING 2018				Bijlage 1	
				BATEN	
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
		<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>			
	65	01 Uitkeringen gemeentefonds 4.3.1 uitkering gemeentefonds	1.368.000	426.000	
	67	02 Deelnemingen 5.2 dividend	39.168	31.927	
		totaal saldo baten	5.772.960	638.327	
		<u>Mutaties reserves (6.0)</u>			
2	29	03 Binnensportaccommodaties	16.500		
2	32	01 Theater Geert Teis intercomsysteem	16.895		
2	59	04 Gebiedsontwikkeling Musselkanaal	446.670		
		resultaat	6.253.025	638.327	
		Begrotingssaldo	936.498		
			7.189.523	638.327	

TECHNISCHE BEGROTINGSWIJZIGING				Bijlage 2	
LASTEN					
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
1	43	01 Opvang en beschermd wonen 3.8 transformatie beschermd wonen			13.300
1	44	01 Eerstelijnsloket jeugd 3.8 transformatie toegangsfunctie 3.8 decentralisatie GGD taken 3.8 overige goederen en diensten 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt 4.3.2 bijdrage kosten zorgcoördinatie	464 19.000		9.400 19.000 4.800
1	44	02 Eerstelijnsloket Wmo 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	1.648		
1	45	01 Voorzieningen gehandicapten 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	219		
1	45	02 Huishoudelijke hulp 3.8 WMO uitvoeringsbudget 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	219		10.500
1	45	03 Begeleiding, kortdurend verblijf en pers.verz. 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	219		
1	46	01 Lokaal sociaal beleid 3.8 betaalde huren	1.200		
1	47	01 Sociaal cultureel werk 4.3.6 subsidies	1.000		
1	66	02 Personeelskosten 1.1 salarissen 3.5.1 ingeleend personeel bovenformatief	13.300		9.164
		totaal programma 1	37.269		66.164
2	12	01 Wegbeheer 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	139		
2	12	07 Kunstwerken 3.8 onderhoudsbudget			23.500
2	13	01 Wijkbeheer 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	277		
2	31	02 Stimulering kunst en cultuur 4.3.8 subsidies	2.000		
2	31	04 Nationale feest- en gedenkdagen 4.3.8 subsidies	2.030		
2	32	01 Theater Geert Teis 1.1 salarissen 3.5.1 ingeleend personeel bovenformatief	25.408 10.000		25.408

TECHNISCHE BEGROTINGSWIJZIGING				Bijlage 2	
				BATEN	
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
1	43	01 Opvang en beschermd wonen 4.3.2 bijdragen gemeente Groningen			40.300
1	44	01 Eerstelijnsloket jeugd 4.3.2 bijdragen gemeente Groningen	40.300		
1	46	01 Lokaal sociaal beleid 3.6 huren	1.200		
totaal programma 1			41.500		40.300

TECHNISCHE BEGROTINGSWIJZIGING				Bijlage 2	
LASTEN					
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
2	60	04 Basisregistraties Adressen Gebouwen (BAG) 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	27.589		
		totaal programma 2	67.443		48.908
3	21	01 Onderwijshuisvesting 7.5 afboeken boekwaarde grond	121.000		
3	23	01 Leerplicht 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	88		
3	48	01 Indiv.voorz/opvang jeugd 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt 4.3.3 bijdrage PG&Z - uitvoeringskosten RIGG	219 9.400		
3	49	01 Kinderopvang 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	66		
		totaal programma 3	130.773		
4	36	01 Openluchtrecreatie 4.3.8 subsidies			2.030
4	36	03 Beleidsontwikkeling recreatie en toerisme 4.2 subsidies	3.500		
4	39	01 Bijstand 3.8 overige goederen en diensten 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	4.599		36.844
4	40	01 Bijzondere bijstand 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	1.445		
4	41	02 Arbeidsmarktbeleid 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt 3.5.1 ingeleend personeel bovenformatief	465		2.000
		totaal programma 4	10.009		40.874
5	51	01 Afval 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	1.296		
5	52	01 Riolering 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	406		
5	53	04 Omgevingsdienst 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	162		
5	61	01 Bouwvergunningen en vrijstellingsprocedures 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	204		
5	61	04 Brandbeveiliging 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	19		
		totaal programma 5	2.087		

TECHNISCHE BEGROTINGSWIJZIGING				Bijlage 2	
				BATEN	
progr.	onderdeel		omschrijving	verhoging	verlaging
3	21	01	Onderwijshuisvesting 3.2 verkoopopbrengst grond	121.000	
			totaal programma 3	121.000	

TECHNISCHE BEGROTINGSWIJZIGING				Bijlage 2	
LASTEN					
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
6	01	01 Raad en commissies 3.5.1 ingeleend personeel			12.000
6	01	02 College van burgemeester en wethouders 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	120		
6	05	03 Lidmaatschap VNG 4.3.6 bijdrage gezamenlijke activiteiten			12.500
6	05	12 Raadsgriffie 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	89		
6	08	01 Burgelijke stand 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	20.680		
6	08	05 Reisdocumenten 3.5.1 ingeleend personeel bovenformatief	4.550		
6	08	06 Rijbewijzen 3.5.1 ingeleend personeel bovenformatief	4.550		
6	66	02 Personeelskosten 1.1 salarissen	12.000		
		totaal programma 6	41.989		24.500
		<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>			
	64	01 Belastingen 3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	299		
	66	01 Algemene uitgaven 3.8 onvoorzien 3.5.1 budget ziektevervanging 3.5.1 stelpost tijdelijk extra personeel 4.3.8 activiteitenbudget			3.500 27.050 35.900 3.000
	68	01 Gemeentelijke eigendommen 7.5 afboeken boekwaarde Schoolstraat 110	60.650		
		<u>Kosten overhead</u>			
		1.1 salarissen	93.496		12.700
		3.5.1 ingeleend personeel bovenformatief	53.250		
		3.8 overige goederen en diensten	37.300		40.688
		3.8 overige goederen en diensten - doorgeboekt	-60.931		
		4.3.6 bijdragen	12.500		
		totaal saldo lasten	486.134		303.284
			486.134		303.284

TECHNISCHE BEGROTINGSWIJZIGING				Bijlage 2	
				BATEN	
progr.	onderdeel	omschrijving	verhoging	verlaging	
		<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>			
	68	01 Gemeentelijke eigendommen			
		3.2 aanvulling verkoopopbrengst Schoolstraat 110	60.650		
		<u>Kosten overhead</u>			
		3.8 overige goederen en diensten	20.000		
		3.8 bijdragen		20.000	
		totaal saldo baten	243.150	60.300	
			243.150	60.300	

